هرس درختان پسته؛ ۶ مرحله، ۲۱ قدم

اعظم مرتضی پور، دبیر کمیته باغبانی

- از ۱۰ روز بعد از خزان باغ تا ۱۰ روز قبل از تورم جوانه‌ها می‌توان عملیات هرس را انجام داد.
- در آذرماه باید شاخه‌بری متوقف شود و به بعد از رفع یخبندان زمستان موکول شود. معمولاً از ۱۵ بهمن می‌توان عملیات سربرداری و شاخه‌بری را شروع کرد.
- در شب‌هایی که یخبندان است، نباید سربرداری و شاخه‌بری انجام شود.
- درصورت انجام شاخه‌بری و سربرداری در زمان یخبندان، ۱۰ سانتی‌متر بالای شاخه خشک می‌گردد و اینکار موجب سرخشکیدگی می‌شود.

- درختان پسته در تابستان باید دمای ۴۰ تا ۵۰ درجه سانتی‌گراد را تحمل کنند. در این دما اگر راه نور به تنه درخت باز باشد، شاخه‌های میانی تنه درخت دچار آفتاب سوختگی می‌شوند.
- یکی از کارهایی که با اجرای هرس انجام می‌گیرد متراکم کردن تاج درخت به منظور کاهش نفوذ نور مستقیم به تنه درخت، در جهت کنترل طبیعی آفتاب‌سوختگی است.
- لازم به ذکر است که قسمت میانی درخت نباید پر شاخه و شلوغ شود.

- به تجربه دیده‌شده‌است که بیشترین عملکرد (خوشه‌بندی‌های بیشتر و سنگین‌تر، رسیدگی بیشتر و اونس پایین‌تر) در شاخه‌های پایینی درخت است، هرچه زاویه شاخه‌ها با تنه درخت بیشتر باشد میزان باردهی بیشتر است؛ لذا حذف این شاخه‌ها به منظور راحتی کاربرد ادوات مکانیکی و رفت و آمد تراکتور صحیح نیست. هرس باید به منظور افزایش عملکرد صورت گیرد نه صرفاً رفت و آمد ماشین‌آلات کشاورزی.
- تنها شاخه‌هایی که در تماس با خاک قرار دارند و احتمال آفلاتوکسین در آنها بالاست را حذف کنید.

- شاخه‌ها با رشد طولی بیش از ۳۰ سانتی‌متر باید سربرداری شوند.
- حتی المقدور باید تعداد ۳ جوانه رویشی بعد از جوانه‌های زایشی روی شاخه باقی‌گذاشته شود و بالای آن سربرداری گردد.
- اگر شاخه جوانه گل نداشت، یک سوم آن باید سربرداری شود.
- بهتر است سربرداری‌ها در ارتفاع ۱۵۰ سانتی‌متری از سطح خاک صورت‌گیرند و شاخه‌های پایینی به حال خود رها شوند.
- به منظور ممانعت از شلوغی قسمت میانی درخت تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد شاخه‌های میانی سربرداری شوند.

- با انجام هرس اصولی و حذف جوانه انتهایی طی سال‌های متمادی، رشد شاخه‌های جانبی در درخت فعال شده و درخت متراکم‌تر می‌شود.
- این تراکم در نهایت منجر به افزایش تعداد جوانه گل و در نهایت افزایش عملکرد می‌شود.

- در باغاتی که سن درختان، مخصوصاً در ارقام فندقی و کله قوچی، بالارفته، اکثراً شاخه‌های آنها سیاه شده و دچار سرخشکیدگی می‌شوند. بهتر است با انجام هرس نسبت به جوانسازی این درختان اقدام نمود.
- بهترین زمان برای اجرای سربرداری درختان مسن، اسفندماه است.
- در هرس‌های شدید جوانسازی، ۷۰ درصد از شاخه‌های بالای پیوند قطع می‌شوند.
- با سربرداری درختان مسن، نسبت تاج درخت و ریشه بهم می‌خورد و این امر ممکن است باعث خشک شدن درخت شود، لذا باید از طریق ریپرزدن عمیق، تعدادی از ریشه‌های دو طرف درخت قطع شود.
- معمولاً سه تا چهارسال بعد از هرس شدید، مجدداً درخت زیر بار می‌رود و با اجرای هرس‌های سربرداری، مجدداً درخت از لحاظ پر شدن تاج تأمین می‌گردد.